ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Τομή το πέρασμα από το εγώ στο εμείς

Του **Σήφη Καυκαλά**

Μπαίνοντας στον Νοέμβρη ’73 είχε διαμορφωθεί η αίσθηση ότι η χρονιά δεν θα κυλούσε ήσυχα και απλά. Το ξέραμε. Προηγουμένως, τον Γενάρη της ίδιας χρονιάς, έγιναν κινητοποιήσεις στο Πολυτεχνείο ενάντια στον καταστατικό χάρτη που έφερε η χούντα για την ανώτατη παιδεία. Η Σύγκλητος μάς απάντησε με λοκ-άουτ.

Στη συνέχεια κινητοποιηθήκαμε ενάντια του διατάγματος για την **υποχρεωτική στράτευση 100 συνδικαλιστών φοιτητών.** Στις **14 Φλεβάρη,** μία βδομάδα πριν από την κατάληψη της Νομικής, μπήκε η αστυνομία στο Πολυτεχνείο προβαίνοντας σε ανηλεείς ξυλοδαρμούς και συλλήψεις. Αυτό το γεγονός με σημάδεψε. Δεν είχα αντιμετωπίσει ξανά τέτοιο αστυνομικό πογκρόμ.

Ενώ αιωρείτο μια ολοένα αυξανόμενη διάθεση για μια αποφασιστική κίνηση, στις **21 Φλεβάρη** γίνεται **η πρώτη κατάληψη της Νομικής.** Παίρνουμε θάρρος. Αρχίσαμε και τελειώσαμε την κατάληψη χωρίς κατασταλτικές παρεμβάσεις. Καινούργια κατάληψη της Νομικής στα μέσα Μάρτη. Η σύγκλητος κάλεσε την αστυνομία. Νέοι ξυλοδαρμοί και συλλήψεις.

Με την έναρξη της νέας ακαδημαϊκής χρονιάς έγινε προσπάθεια δημοκρατικής μεταμφίεσης του καθεστώτος με τον **διορισμό του Μαρκεζίνη ως πρωθυπουργού** και μιας κυβέρνησης ανδρεικέλων στις 8 Οκτώβρη του ’73. Προφανώς δεν μπορούσαμε να δεχτούμε αυτήν την πολιτική απάτη παρόλο που, δυστυχώς, **ορισμένες δυνάμεις της Αριστεράς την θεώρησαν «ρωγμή»** και έθεταν ερωτήματα για την πιθανότητα αξιοποίησής της με την συμμετοχή στις εκλογές – οπερέτα που θα προκηρύσσονταν.

Ακολούθησαν συγκρούσεις και συλλήψεις στους στύλους του Ολυμπίου Διός με αφορμή τις διαδηλώσεις που έγιναν στο **μνημόσυνο του Γ. Παπανδρέου.** Φτάνουμε στον Νοέμβρη με

διάχυτη την αίσθηση ότι πρέπει κάτι να κάνουμε για να κλιμακωθεί η αντίσταση συνολικά απέναντι στη χούντα. Έπρεπε να διαλύσουμε τις ψευδαισθήσεις για το καθεστώς Μαρκεζίνη και να ματαιώσουμε τις εκλογές που έταξε για τις 10 Φλεβάρη του ’74. Ετοιμαζόταν να προβεί σε σχετικό διάγγελμα το Σάββατο 20 Νοέμβρη .

Σαν να συνεννοηθήκαμε με τα μάτια

Βρέθηκα τη μέρα εκείνη, την **Τετάρτη 14 του μήνα,** στο Πολυτεχνείο. Είχαμε βασικό αίτημα ελεύθερες συνελεύσεις και ελεύθερες εκλογές. Οι χουντικοί είχαν πρόταση να πάμε για εκλογές τον Φλεβάρη του 1974 για να κερδίσουν χρόνο. Δεν το συζητούσαμε καν.

Η δική μου σχολή αποφάσισε να συγκαλέσει συνέλευση την επομένη. Άλλες το έκαναν εκείνη τη μέρα και έτσι μείναμε στον χώρο συμμετέχοντας στα «πηγαδάκια». Ξαφνικά, η αστυνομία άρχισε να ζώνει το Πολυτεχνείο. Την ίδια ώρα γινόταν συνέλευση –πρέπει να ήταν όλου του Πανεπιστημίου– στη Νομική και οι συμφοιτητές μας φοβήθηκαν μην επαναληφθεί η προ μηνών αστυνομική εισβολή.

Κατευθύνθηκε στο Πολυτεχνείο **μεγάλος αριθμός φοιτητών (που βέβαια καμιά σχέση δεν είχαν με ασφαλίτες)** και χωρίς να υπάρχει απόφαση από συνέλευση – σαν να συνεννοηθήκαμε με τα μάτια- αποφασίσαμε να μείνουμε και το βράδυ. Έτσι ξεκίνησε η κατάληψη. Ανταποκρινόταν στις κλιμακούμενες από την αρχή του 1973 διαθέσεις μας για σημαντική σύγκρουση με το καθεστώς. Είχε αυθόρμητα χαρακτηριστικά – τέτοια γεγονότα δεν προδιαγράφονται με κουτάκια ούτε σχεδιάζονται σε γραφεία.

Στην αρχή εμφανίστηκε ένα ψευδο-δίλημμα για τα φοιτητικά αιτήματα που θα προτάσσαμε: τα **«μικρά»** ή τα **«μεγάλα»;** Το σάρωσε όμως η ζωή γιατί ήταν αδιανόητο να ικανοποιηθεί το αίτημα για ελεύθερο φοιτητικό συνδικαλισμό αν δεν έπεφτε και η χούντα.

Ήταν φανερό ότι έπρεπε να έρθεις σε σύγκρουση με το ίδιο το καθεστώς, ενώ ο αγώνας -λόγω και των προηγούμενων κινητοποιήσεων- είχε τις προϋποθέσεις να πολιτικοποιηθεί περαιτέρω και να στραφεί και εναντίον όσων στήριζαν τη χούντα, δηλαδή των Αμερικανών και του ΝΑΤΟ. Ο αντιαμερικανισμός ήταν γενικά έκδηλος αλλά έγινε πιο έντονος λόγω των πρόσφατων γεγονότων στην Χιλή. Τον **Σεπτέμβρη ’73** οι Αμερικανοί επέβαλαν την αιματοβαμμένη **δικτατορία του Πινοσέτ στην Χιλή.**

Εν τω μεταξύ στην **Ταϋλάνδη** χιλιάδες φοιτητές με τις διαδηλώσεις τους για δημοκρατία και δικαιοσύνη οδήγησαν στην παραίτηση της κυβέρνησης. Γι’ αυτό και το σύνθημα **«Απόψε**

θα γίνει Ταϋλάνδη» που έχετε δει γραμμένο στους τοίχους του Πολυτεχνείου εκείνες τις μέρες.

Μαθαίναμε ότι τα πολύχρονα δικτατορικά καθεστώτα σε **Ισπανία και Πορτογαλία** είχαν αρχίσει να τρίζουν. Ακόμα από τον Σεπτέμβρη και μετά, εξελίσσονταν μεγάλες φοιτητικές κινητοποιήσεις στη **Γαλλία** ενάντια σ' έναν νόμο που περιόριζε την αναβολή για τον στρατό λόγω σπουδών – όπως και εδώ. Τέλος η διεθνής οικονομική κατάσταση με την **πτώση του δολαρίου,** την **κρίση του πετρελαίου το '73,** είχε επηρεάσει και την χώρα μας και είχε επιδεινώσει το επίπεδο της ζωής μας.

Επίσης όλο το '73 ανησυχούσαμε ότι κάτι τρέχει στην Κύπρο, καθώς η χούντα είχε στείλει τον Γρίβα τον αρχηγό των «Χ»ιτών, με σκοπό να προκαλέσει εμφύλιο πόλεμο και να ευοδωθούν τα σχέδια σε μετατροπή της Κύπρου σε αβύθιστο αεροπλανοφόρο των ΗΠΑ προκειμένου να διευκολυνθούν οι παρεμβάσεις τους στην Μέση Ανατολή. Τότε δεν φανταζόμασταν την κατάληξη: πραξικόπημα Σαμψών, εισβολή των Τούρκων –όλα τέλος πάντων που συνοψίζονται στην φράση «προδοσία της Κύπρου» από τους χουντικούς.

Με το που άρχισε η κατάληψη η αστυνομία αποχώρησε, δίνοντας τη δυνατότητα –σε αντίθεση με τη Νομική που υπήρχε αντικειμενική δυσκολία– στον λαό να προσεγγίσει τον χώρο, να μπαίνει μέσα και να συμπαραστέκεται στους φοιτητές. Υπήρχε η αίσθηση ότι κάτι σοβαρό γίνεται. Σε αυτό βοήθησε και ο σταθμός. Η κατάληψη οργανώθηκε: συνεργεία που έγραφαν χειρόγραφα τρικάκια, άλλοι τα έπαιρναν και άλλοι τα πετάγανε έξω από το Πολυτεχνείο. Δημιουργήσαμε ιατρείο. Όλα περνούσαν από τη Συντονιστική Επιτροπή που εκλεγόταν με άμεσες διαδικασίες –σχεδόν κάθε μέρα ψηφοφορία, γι' αυτό και η σύνθεσή της άλλαζε από μέρα σε μέρα. Αυτή είχε την ευθύνη ανεξάρτητα από τα άτομα που την απάρτιζαν και τους κατά περίπτωση συσχετισμούς.

Η αξία της οργάνωσης

Συμμετείχα και για άλλον ένα λόγο: οργανώθηκα στην **ΑντιΕΦΕΕ** (Αντιδικτατορική ΕΦΕΕ) –ήταν πλατύτερη οργάνωση από την **ΚΝΕ**– δύο μήνες πριν από το Πολυτεχνείο. Η ένταξη αυτή ανταποκρινόταν σε μια διάθεση ουσιαστικής ρήξης με την χούντα και την αμερικανοκρατία, χωρίς μισόλογα και «ήξεις ... αφήξεις». Τα βιβλία του **Ευτύχη Μπιτσάκη** ήταν από τα πρώτα ιδεολογικά και φιλοσοφικά μου εφόδια.

Η ενεργή συμμετοχή μου στον αντιδικτατορικό αγώνα με βοήθησε στο να περάσω από το *«εγώ»* στο *«εμείς».* Έπρεπε, π.χ., να έχω αυξημένες πλέον την αυτοσυγκέντρωση, την

αυτοπειθαρχία, την προσπάθειά μου να προσέχω μήπως με παρακολουθούσαν – για να μην προκαλέσω προβλήματα σε αυτούς που πήγαινα να συναντήσω. Ή αργότερα, μετά το Πολυτεχνείο, να μην ματαιωθούν εξαιτίας μου ενέργειες που σχεδιάζονταν.

Ο φόβος υποχωρούσε κάπως γνωρίζοντας ότι δεν είμαι μόνος μου σε αυτό που κάνω, ότι είμαι μέρος ενός συνόλου. Είχα προσπαθήσει να εκπαιδεύσω τον εαυτό μου να μην υποχωρήσω σε περίπτωση που συλληφθώ. Όμως ένα ερώτημα ήταν συνεχής αγωνία μου μέχρι που έπεσε η χούντα: *«Θα αντέξω;»*. Μου ήταν αδιανόητο το να μην αντέξω, δηλαδή να μην πω τίποτα, να είμαι από την αρχή ανυποχώρητος.

Ήξερα –ξέραμε- ότι οι βασανιστές μπορούσαν να διακρίνουν τις αδυναμίες μας, να βασιστούν σε αυτές και να μας διαλύσουν σωματικά και ψυχικά. Μα εκείνο που μου έγινε βίωμα σε όλη αυτήν την προετοιμασία ήταν η απάντηση που δίναμε όταν κατά την σύλληψη μας ρωτούσαν το όνομά μας. Έπρεπε να απαντήσουμε: *«είμαι ο κανένας»*.

Η ένταξη σε μια συλλογικότητα μου έδωσε την δύναμη να πιστέψω σε έναν τελικό σκοπό. Επιδιώκαμε τότε όχι μόνον την πτώση της χούντας , αλλά και μια **πολιτική και κοινωνική αλλαγή** προς όφελος του λαού. Δεν θέλαμε μια αλλαγή που θα ελεγχόταν «από τα πάνω», περιορισμένη στα συμφέροντα του αστικού συστήματος, **κυματοθραύστη των ριζοσπαστικών διαθέσεων.**

Θυμάμαι τις αυταπάτες που εξέφραζαν ορισμένες πολιτικές θέσεις αριστερών πολιτικών οργανώσεων: **να αξιοποιήσουμε τον Μαρκεζίνη, να συνεργαστούμε με αστούς πολιτικούς.** Ήταν λοιπόν αυτοί οι πολιτικοί που μας οδήγησαν στον αυταρχισμό της καραμανλικής παντοδυναμίας από το ’74 έως το ’80, που όμως εμπεριείχε και πάρα πολύ **οξυμμένες ταξικές συγκρούσεις** και το γεγονός αυτό μας έδινε μεγάλες ελπίδες.

Γενικά ακόμα και σήμερα δεν κατανοώ τι σημαίνει στην πολιτική δράση το *«στην αναβροχιά καλό και το χαλάζι»*. Έχω βαρεθεί εδώ και 45 χρόνια να ακούω αυτό το ίδιο τροπάρι.

Ειδικά μάλιστα **τα τελευταία 10 χρόνια που ο αντίπαλος σαρώνει** τον λαό για να **επανιδρύσει τον καπιταλισμό** στην χώρα –και όχι μόνο-, τι νόημα έχει να αποκρούουμε μόνο τις ακρότατες συνέπειες της πολιτικής που ασκείται γι’ αυτό το σκοπό, κάνοντας διαρκώς **σημειωτόν εντός του πλαισίου του συστήματος;**

Αυτή η στάση δεν φταίει άραγε και για το **δυνάμωμα του νεοφασισμού** που «προσφέρει» πιο χειροπιαστή αντιμετώπιση αυτών των συνεπειών: την εξολόθρευση των μεταναστών,

των μη Ελλήνων γιατί είναι «βάρβαροι», μετά τους «περιθωριακούς» ανθρώπους που βιώνουν μια ανείπωτη φτώχεια και τους συνταξιούχους που «ζουν πολλά χρόνια», ακόμα μετά τις γυναίκες, ως «δεύτερης» και «τρίτης» κατηγορίας ανθρώπους, τους ομοφυλόφιλους, αυτούς που πιστεύουν σε θρησκείες που «δεν τις πάμε» και σιγά-σιγά τους κομμουνιστές και κάθε αντισυστημικό. Ο **σύγχρονος μαλθουσιανισμός** στο μεγαλείο του!

Αξιοποιώντας όλες τις μορφές

Παράλληλα το φοιτητικό κίνημα, πέρα από τη διεκδίκηση ελεύθερων εκλογών στους φοιτητικούς συλλόγους, αξιοποιούσε οποιαδήποτε ημινόμιμη μορφή για να αναπτύξει τη δράση του. Τέτοιοι ήταν οι **τοπικοί φοιτητικοί σύλλογοι,** που δεν υπάρχουν πια, οι οποίοι μαζικοποιήθηκαν τότε. Ήταν ένα εργαστήρι ζύμωσης απόψεων και είχαν σημαντικότατη συμβολή σε όλες τις κινητοποιήσεις.

Άλλη ημινόμιμη μορφή ήταν οι **φοιτητικές επιτροπές αγώνα (ΦΕΑ)** –επειδή ήταν στα χέρια χουντικών οι σύλλογοι–, αποτελούμενες από διάφορες παρατάξεις. Μάλιστα τον Σεπτέμβρη του ’73 το διασχολικό των ΦΕΑ έβγαλε ένα **μανιφέστο** προς τους φοιτητές, στο οποίο φαινόταν καθαρά ο βαθμός ριζοσπαστικοποίησης και πολιτικοποίησης.

Οι εργαζόμενοι –οι μαθητές

Αξίζει να επισημανθεί και η **συμμετοχή εργαζομένων και εργατών** στο Πολυτεχνείο. Παρά τις αντικειμενικές δυσκολίες, με διάφορους τρόπους συνέβαλαν στην εξέλιξη της εξέγερσης.

Θυμάμαι του **κατοίκους των Μεγάρων** που ήρθαν μαζί μας γιατί έκαναν ένα σκληρό αγώνα ενάντια στην υποχρεωτική απαλλοτρίωση των χωραφιών τους με σκοπό να εγκατασταθούν μεγάλες επιχειρήσεις.

Ειδικά **την Πέμπτη το μεσημέρι χιλιάδες ήταν και μαθητές** που κατέβηκαν. Για πρώτη φορά, σε σχέση με τη Νομική, το στοιχείο **των εργαζόμενων άρχισε να δένεται με τους φοιτητές** και η παράμετρος αυτή ανησυχούσε πάρα πολύ τους χουντικούς.

Κακά τα ψέματα, για την πτώση της χούντας πυροκροτητής ήταν για εκείνη την εποχή και για ιστορικούς λόγους οι φοιτητές, αλλά η αποτελεσματικότητα, η τελική κατάληξη ήταν υπόθεση και του εργατικού κινήματος. Χωρίς αυτήν τη σημαντική παράμετρο δεν μπορούμε να συζητάμε στα σοβαρά για πτώση με πάταγο της χούντας και κυρίως για ερχομό μιας άλλης κοινωνικής και πολιτικής πραγματικότητας στη χώρα.

ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Περί προβοκατόρων

Η χούντα διατηρούσε ένα **δίκτυο με μάτια και αυτιά** στις σχολές με το Σπουδαστικό της ασφάλειας, που ήταν μονίμως μέσα σε αυτές καθώς και με όσους ήταν στα χουντοκρατούμενα διοικητικά συμβούλια των συλλόγων και οι φίλοι τους.

Προφανώς, και λογικό είναι, όταν έγινε η κατάληψη το δίκτυο αυτό πολλαπλασιάστηκε και προσπαθούσε να αντλήσει πληροφορίες, να σταμπάρει πρόσωπα, να προκαλέσει σύγχυση και ηττοπάθεια. Όσο ήμουν μέσα δεν υπέπεσε στην αντίληψή μου κάποιο γεγονός που δημιούργησε αυτό το δίκτυο για να προβοκάρει τον αγώνα μας γιατί κάτι τέτοιο δεν τους έπαιρνε κιόλας.. Όλη αυτή η φιλολογία μετά την πτώση της χούντας με εξέπληξε. Αν εννοούμε ότι κάποια από τα συνθήματα, δεδομένου ότι συμμετείχαν όλα τα ρεύματα της Αριστεράς –μηδενός εξαιρουμένου–, μπορεί να μην εξέφραζαν την οργάνωση στην οποία ανήκα και την Συντονιστική Επιτροπή, τότε ασκείς **πολιτική κριτική** και σκληρή αν χρειαστεί.

Εξάλλου, στο γράψιμο των τρυκ που είχα εμπλακεί κι εγώ ο ίδιος, μέσα στη χαρά και στην αγαλλίαση που ένιωθα μέσα σε αυτό το εξεγερτικό γεγονός, ομολογώ ότι έγραψα ορισμένες φορές δίπλα στο κάτω η χούντα, κάτω οι ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ και το «κάτω το κράτος». Δυστυχώς υπήρχε μια **ευκολία** και τότε και για αρκετά χρόνια μετά να χαρακτηρίζουμε εύκολα **προβοκατόρικο** κάτι με το οποίο διαφωνούσαμε έντονα –και αυτό **δεν με βρίσκει σήμερα σύμφωνο.** Χρειάζεται **ψύχραιμη πολιτική ματιά** για να εξετάσει κανείς τα γεγονότα.

Για την αντιμετώπιση μιας νέας αστυνομικής βαρβαρότητας

Μας απασχολούσε πολύ η προετοιμασία μας για την αντιμετώπιση πιθανής αστυνομικής εισβολής στο χώρο. Την είχαμε υποστεί με τον πιο βάρβαρο τρόπο **2 φορές μέσα στο ’73.**

Αυτή την φορά έπρεπε να δράσουμε κι εμείς… Στο πλαίσιο αυτό πήρα και την οδηγία να πάω μαζί με την «τριάδα» που ανήκα στη Σπ. Τρικούπη και Αλεξάνδρας και μαζί με άλλους συναγωνιστές να στήσουμε οδόφραγμα. Πήγα και το χάρηκα! Θέλαμε να παρεμβάλουμε εμπόδια στην περίπτωση που οι αστυνομικοί κινούνταν για να ζώσουν το Πολυτεχνείο.

Μετά την εισβολή του τανκ, όταν βγήκα έξω από τη Στουρνάρα, μου έκανε εντύπωση **η στάση αρκετών στρατιωτών** που αρπάζανε παιδιά για να τα ελευθερώσουν από τους αστυνομικούς, γιατί προφανώς ήταν απλοί στρατιώτες, μπορεί να είχαν και τον αδελφό τους

μέσα. Οι μπάτσοι ήταν αφιονισμένοι! Έξω έγινε το πογκρόμ, όταν είχε αδειάσει το Πολυτεχνείο, με τους ελεύθερους σκοπευτές.

Ο ζόφος της επόμενης μέρας

Ο μήνας μετά την εξέγερση μου έχει μείνει χαραγμένος στο μυαλό. Πρώτα απ' όλα είχαμε τύψεις για τις δολοφονίες – μήπως φταίγαμε κι εμείς; Αλλά εμείς αγαπάμε τον άνθρωπο, λέγαμε.

Αναρωτιόμασταν επίσης αν τα γεγονότα είχαν βοηθήσει τον **Ιωαννίδη,** καθώς λίγες μέρες μετά το Πολυτεχνείο επιβάλλει ένα πιο σκληρό χουντικό καθεστώς καταργώντας στις **25 Νοέμβρη** τον δοτό πρωθυπουργό **Μαρκεζίνη.**

Γινόταν και μεγάλη –αξέχαστη– συζήτηση για το αν η ήττα μας ήταν **τακτικού ή στρατηγικού χαρακτήρα.** Επικράτησε σε αρκετούς ένα κλίμα ηττοπάθειας και πίεσης από τα «δεξιά». Ήταν μάλιστα επιθετικοί στην αντίθετη άποψη. Όπως ήδη σας είπα εκεί που μέσα στο Πολυτεχνείο διαδιδόταν ψιθυριστά από ελάχιστους ο δήθεν θετικός ρόλος που μπορούσε να παίξει ο αστικός πολιτικός κόσμο που ήταν κατά της χούντας. Η τάση αυτή δυνάμωσε κυρίως σε όσους κλονιζόταν η πίστη για τις δυνατότητες του λαϊκού κινήματος. Ακούγονταν και φωνές ότι μια λύση μπορεί να δοθεί από τον Καραμανλή. Γι' αυτό, στην οργάνωσή μου τότε, είχαμε κατά νου να αναχαιτιστεί η ηττοπάθεια και οι αυταπάτες για τους αστούς. Έπρεπε να δοθεί μια συνέχεια, χωρίς τυχοδιωκτισμούς. Ήταν κρίσιμο. Κατά κύριο λόγο επιδιώχθηκε να προχωρήσουμε σε 24ωρη αποχή τον Φλεβάρη του '74.

Προηγουμένως αναζητούσαμε έστω και απλούς τρόπους έκφρασης μιας συνέχειας, όπως συνέβη στις αρχές του Δεκέμβρη: Από τα σκαλιά του κτιρίου Γκίνη ακούμε ξαφνικά κάποιον να χτυπάει παλαμάκια. Ήταν **ο κομμουνιστής Χάρης Γαϊτανίδης** –δυστυχώς δεν είναι ανάμεσά μας πια– κι εμείς, ένας σεβαστός αριθμός φοιτητών, χωρίς να το σκεφτούμε τον ακολουθούμε. Δειλά στην αρχή, πήγαμε στα κάγκελα, παραταχτήκαμε και χτυπούσαμε παλαμάκια. Ο κόσμος που περνούσε απέξω κοίταζε με έκπληξη. Θεωρήσαμε ότι αυτή η έστω απλή ενέργεια ήταν ένα σήμα ότι **το Πολυτεχνείο ζει και είμαστε εδώ.** Και άλλες θα μπορούσαν να αναφερθούν, αλλά αυτή μου έχει μείνει στο μυαλό.

Πηγαίνοντας για την αποχή του Φλεβάρη προσπαθήσαμε να την οργανώσουμε όσο γίνεται καλύτερα – δεν τα καταφέραμε, δυστυχώς, καθώς δεν υπήρξε καλή συνεννόηση και με τις άλλες οργανώσεις. Οι συνθήκες εν τω μεταξύ είχαν σκληρύνει, το **Σπουδαστικό της Ασφάλειας** έλυνε κι έδενε. Το θέμα που έμπαινε ήταν να πετύχεις, να ανταποκριθείς, όχι για

να επιβεβαιώσεις την ύπαρξη της οργάνωσής σου, αλλά πραγματικά στο μυαλό μας ήταν να βάλουμε κι εμείς ένα λιθαράκι έτσι ώστε να ανασκουμπωθούμε σαν σύνολο, σαν φοιτητές, όλοι μαζί.

Πολιτικές επιλογές

Μια συζήτηση γι' αυτήν τη γενιά από την οποία κάποιοι, ακολουθώντας συγκεκριμένες πολιτικές επιλογές, ανελίχθηκαν και γίναν υπουργοί κ.λπ., που γίνεται με επιδερμικούς χαρακτηρισμούς –*«οι πουλημένοι»* κ.ά.– **αποπολιτικοποιεί** το θέμα.

Σίγουρα υπήρξε πολύ μικρή, ελάχιστη, μειοψηφία η οποία για ίδιο όφελος προσπάθησε να εκμεταλλευτεί τη συμμετοχή στην εξέγερση, αλλά αυτή σκοπίμως **υπερδιογκώνεται** για να διαδοθεί η εντύπωση ότι *«όλοι οι συμμετέχοντες είναι ίδιοι».*

Δεν είναι έτσι. Υπήρξαν συγκεκριμένες πολιτικές επιλογές που ακολουθήθηκαν και είχαν να κάνουν με την φιλοσοφική, ιδεολογική, πολιτισμική και πολιτική θεώρηση που είχε ο καθένας για τον καπιταλισμό και πορεύτηκε ανάλογα με τον πήχη που έβαλε πιστεύοντας σ' αυτό που κάνει. Ο τελικός σκοπός που δεν έβγαινε έξω από τα πλαίσια του συστήματος δεν με εξέφρασε ποτέ. Η **νέα κομμουνιστική ελπίδα** φωλιάζει πάντα στην ψυχή μου.

Υπήρχαν πάρα πολλοί που πρωταγωνίστησαν, που ήταν σύμβολα του αντιδικτατορικού αγώνα και κράτησαν χαμηλά τους τόνους όσον αφορά την προσφορά τους. Τιμώ σειρά τέτοιων ανθρώπων και παραδειγματικά θέλω να αναφέρω την **Ιωάννα Καρυστιάνη.** Οι νέοι άνθρωποι δεν γνωρίζουν ότι υπήρξε εμβληματική φυσιογνωμία του αντιδικτατορικού αγώνα, πέρασε από ανείπωτα βασανιστήρια και σήμερα μας έδωσε με τον σύζυγό της αυτή την εξαιρετική ταινία για τους **200 της Καισαριανής.**

Επίσης, ποιος μπορεί να φανταστεί ότι η σεμνή καθηγήτρια σήμερα στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας, η **Πέπη Ρηγοπούλου,** είναι το κορίτσι πάνω από τα πόδια της οποίας πέρασε το τανκ.

Όπως και μια σειρά άλλους συναγωνιστές, όπως ο σχεδόν μόνιμος πρόεδρος των συνελεύσεων του συλλόγου μου, των Τοπογράφων, ο **Νίκος Ρεβελάκης,** που υπέστη τα πάνδεινα με σοβαρές συνέπειες για όλη του τη ζωή, ή ο **Κώστας Κάππος** που τα βασανιστήρια τού άφησαν ανεξίτηλα σημάδια στο κορμί του, και μια σειρά άλλους που να με συγχωρέσουν που δεν έχω τον χώρο να αναφερθώ σε αυτούς. Ας μην τα βάζουμε όλα στο ίδιο τσουβάλι...

Να μιλήσουμε με τα παιδιά μας…

Με λύπη μου βέβαια διαπιστώνω ότι πολλοί «αθόρυβοι» της γενιάς μου δεν μιλάνε στα παιδιά και στα εγγόνια τους για όλα όσα συνέβησαν τότε την στιγμή που καραδοκούν οι εχθροί του Πολυτεχνείου για μια αναθεώρηση και ανασκευή των πραγματικών περιστατικών.. Οφείλουμε όμως να το κάνουμε γιατί ειδικά σήμερα η νέα γενιά το έχει ανάγκη αλλά και γιατί χωρίς ιστορική μνήμη τίποτα καλό δεν προμηνύεται.

Ο Σήφης Καυκαλάς ήταν δευτεροετής φοιτητής στη Σχολή Τοπογράφων Μηχανικών του ΕΜΠ, μέλος της ΑντιΕΦΕΕ και αργότερα της ΚΝΕ. Σήμερα είναι μέλος του ΝΑΡ και της ΑΝΤΑΡΣΥΑ.

Δημοσιεύθηκε στην ειδική έκδοση της εφημερίδας Documento, **«Τα αιρετικά, 20+4 μαρτυρίες πρωταγωνιστών για την εξέγερση του Νοέμβρη 1973»,** 18.11.2018

Δείτε απόσπασμα ομιλίας που είχε κάνει ο σ. Σήφης Καυκαλάς σε εκδήλωση της Αριστερής Κίνησης Περιστερίου την Τετάρτη 12 Νοέμβρη 2014, πατώντας εδώ: Δημ. Παπαχρήστος – Σήφης Καυκαλάς για το Πολυτεχνείο 1973 (Βίντεο)